

N:o 106.

Af herr **M. M. Höjer**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t* angående
förbud mot vadhållning genom s. k. totalisator.

Den 30 juli 1893 hade skånska fältridtklubbens kapplöpningsskommitté å exercisfältet vid Raus i förening med kapplöpning anordnat en s. k. totalisator, en inrättning enligt komitén afseende att bland allmänheten förmedla vadhållning å de hästar, som i kapplöpningen deltog. I följd här-af instämde efter kapplöpningens slut fältridtklubbens ledamöter af vederbörande åklagare inför Luggude häradsrätt, och ansvar yrkades å dem enligt 2 § i kongl. förordningen angående förbud mot lotterier m. m. den 6 aug. 1881 eller enligt 18 kap. 14 § strafflagen angående äfventyrligt spel. Häradsrätten förklarade i utslag den 27 november 1893 svarandenas förfarande icke vara af beskaffenhet, att ansvar enligt de af åklagaren åberopade lagrum därför kunde ådömas samt ogillade för ty hela åtalet. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge, dit målet af kåranden fullföljdes, fann genom utslag den 1 juni 1894 skäl icke hafva förekommit, ledande till ändring af häradsrättens utslag, och hofrättens dom fastställdes efter nytt vad af högsta domstolen den 1 augusti 1895. Dermed var totalisatorn legaliserad i vårt land, och några veckor, sedan högsta domstolens dom fallit, användes den å nyo vid kapplöpningarna å Lindarängen invid Stockholm.

Det har gått här som i många andra land, der praxis länge synes hafva vacklat. I Tyskland, Österrike, Frankrike, Belgien, England och Förenta staterna anses kapplöpningssvaden i det hela såsom hasardspel och äro därför straffbara, men den särskilda form af desamma, som kallas totalisatorssvaden, äro i allmänhet under vissa vilkor tolererade antingen af la

gen, såsom i England, eller i strid mot lagen genom ett *administrativt* förordnande, såsom i Tyskland, der den preussiska förvaltningen genom en Cirkularverfassung den 30 augusti 1886 tillåtit hållande af totalisator. Äfven i Frankrike är totalisatorn på administrativ väg auktoriserad sedan 1888.

Att de svenska domstolsinstansernas utslag i det riksbekanta totalisatorsmålet från Skåne blefvo sådana de blefvo, berodde naturligtvis derpå, att totalisatorsvaden enligt domstolarnes förmenande icke kunde rubriceras vare sig såsom lotteri eller såsom »äfventyrligt spel» och att i följd deraf de åberopade lagrummen i målet icke kunde hafva någon tillämpning. Jag skall icke tillåta mig någon som helst kritik af domstolarnes utslag, så mycket mindre som i allt fall lagens nuvarande ordalydelse i den punkt i 18 kap. 14 § strafflagen, der det talas om »hållandet af hus» kan hafva lagt ett bestämdt formelt hinder i vägen för svarandenas fällande till ansvar. Man har emellertid icke ansett totalisatorsvaden kunna hänföras under det särskilda slag af hasardspel, som kallas lotterier, emedan de afgöras icke genom lottdragning, utan genom »täflan mellan afsigtligt verkande menckliga krafter»; och i denna uppfattning kan jag för min del instämma. Men man har ej heller ansett dem vara »äfventyrliga spel» eller egentliga hasardspel, emedan utgången af dem icke bestämmes *hufvudsakligen* af slumpen, utan af de täflandes, d. v. s. hästarnes och ryttarnes, skicklighet, hvilken åter af de sakkunnige läte sig på förhand uppskattas och beräknas; de vore att anse såsom konst- eller skicklighetsspel och sålunda *icke* fallande under 18 kap. 14 § strafflagen. Äfven denna teori skulle jag kunna biträda, men endast under vilkor, att de s. k. totalisatorsvaden *uteslutande* finge ingås mellan sakkunnige och att *något* medel funnes att före vadens ingående kontrollera de s. k. sakkunniges kompetens såsom sakkunnige. Det är också ståndpunkten inom den belgiska rätten, enligt hvilken vad mellan icke-hästkännare anses och bedömas såsom hasardspel. Men nu är just meningen, enligt sportsmäns uttryckliga förklaring, att hos oss liksom på många andra ställen påkalla *allmänhetens*, d. v. s. de icke-sakkunniges, deltagande i totalisatorsvaden, emedan utan denna extra kittling af dåliga passioner intresset för sjelfva kapplöpningarna icke skulle kunna hållas vid magt. För mig, i hvilkens ögon kapplöpningarna intet annat äro än en aristokratisk sport, ett tolereradt djurplågeri i strid mot lagen, utan något som helst gagn för vår hästafvel eller för utvecklingen af vårt kavallerivapen, för mig finnes intet skäl, hvarför jag skulle anse lagen böra fördraga ett spel, som, om det också i början framträder under föga farliga former, likväl inom kort hos oss som annorstädes skall visa sig ödeläggande för

folkets moral och för allt flera medborgares ekonomiska välstånd. Och äfven om *någon* verklig fördel vore att vänta af de sporttäflingar, hvarom nu är fråga, skulle jag anse denna fördel för dyrt köpt med väckandet och underhållandet af en last, spelpassionen, hvilken lagen eljest med rätta brännmärker. Andra länders erfarenhet om kapplöpningens demoraliserande inverkan borde äfven vara oss en varning och förmå oss att genom lag hindra deras omplantering på svensk jord i följe med en sport, som hör till de dåliga nyheter, vi ej sällan från främmande land införa.

På grund af de skäl jag ofvan anført får jag härmed hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes till nästa Riksdag framlägga proposition om sådan ändring af gällande lagbestämmelser, att all vadhallning genom s. k. totalisator måtte såsom olaglig och straffbar anses.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 28 januari 1896.

Magnus Höjer.
